

Selmeczbányai Hetilap

SELMECZBÁNYA ÉS VIDÉKÉNEK VEGYES TARTALMÚ KÖZLÖNYE.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 61./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is ezimzendő.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

csak a „Selmeczbányai Hetilap“:	az „Otthon“ szépirodalmi havi füzetével:
Egy évre . . . . . 4 frt.	Egy évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 2 „	Fél évre . . . . . 3 „ — „
Negyedévre . . . . . 1 „	Negyedévre . . . . . 1 „ 50 „
Egyes szám ára 10 kr.	
Egyes számok kaphatók a kiadóhiv.-ban és Joerges A. özv. és fia könyvkereskedésében.	

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számítottak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Megjelen minden vasárnap.

A felső-rónai nyaraló telep.

Régen volt, kis fiu voltam még akkor, midőn a Felső-rónán egy gyermek majális volt és az öregek az óta nagyon megritkult sorában felhangzott a kívánság: bár csak volna e gyönyörű fenyves erdő környezte szép helyen egy vendéglő, egy táncsterem, hogy a selmecziek nyári mulatságaikat itt tarthatnák.

Évtizedek multak el az óta és a hosszú idő alatt sokszor és sokan tanakodtak is a fölött, hogy miként lehetne a Felső-Rónán egy nyaraló telepet létesíteni és ez által az idegen forgalmat, városunk gyönyörű vidékének ismertebb tételét hatalmasan emelni.

És dacára annak, hogy a Felső-Rónán sem nyaraló telep, de még a nyaralókat legalább csak némi kényelemben részesítő vendéglő sem volt, mégis évről-évre többen eljöttek ide nyaralni a fővárosból is és a kényelmetlen lakási, akadályos élelmezési nehézségek mellett kárpótlást találtak a fenyves vidék egészséget ontó üde levegőjében, fenséges szépségében és hol a vidéket domináló Szitnyára, hol a párját ritkító szépségű hodrusi völgybe és tavakhoz tett kirándulásokban.

Még egyetlen egytől sem, ki a nyarat itt töltötte, nem hallottam, pedig a legtöbbször beszéltem, panaszt vagy éppen megbánást, hogy a nyarat itt tölté el. De sőt a legtöbbször közölök mindég azt hajtogatták, hogy miként lehet az, hogy e gyönyörű tájékat a selmecziek nem tudják kihasználni, nem képesek e vidék szépségét érvényesíteni akként, hogy azt ország-szerte ismertté tegyék és a vendégek ellátásáról jobb lakhatás, élelmezés és szóval kényelem nyújtás által gondoskodjanak.

Az égbolt színe.

— A „Selmeczbányai Hetilap“ eredeti távezéje. —

A felhőtlen, mosolygó kék ég a legszebb látványok egyike. A ragyogó színeket, azok változásait a költő lángoló képzelete szóval kellően kifejezni nem tudja és róluk a legművészebb eset is csak halvány, bágadt képet teremt. A pompás azurkék délután világosabb, majd zöldeskékre változik . . . s midőn a nap nyugovóra száll, az égbolt sárgászöld, narancs, azután vörös színt ölt, mely végre karnivörösbe megy át, midőn a nap már-már teljesen aláhanyatlik.

A színeknek, melyek a természetben mindenfelől gyönyörködötve csillannak felénk, főforrása a nap. De hát miképen származik ennek fehér fényéből a színek számtalan árnyalata, miért kék az ég? . . .

E kérdésekre legkönnyebb és leggyakoribb az a felelet: természetüknél fogva! Az égbolt azért kék, mert kék a buzavirág, piros a pipacs és zöld a falevél . . .

A testek színére — tehát a légrézecskekre: az égboltozat színére is — elsősorban a világítás minősége gyakorol elhatározó befolyást. Ha ez egyszínű, a tárgy is az lesz; különbség csak a színtelenségben tünetik elő. E különböző fokozat a testek sajátos miségéből magyarázható meg, mely szerint a reájok lövelt sugarakat különböző mértékben és arányban verik vissza. Az egyik pl. nagy mértékben veti vissza a főlészint érő piros sugarakat, míg a sárgákat csak alig. Az ily test vörös fényben eleven piros lesz, míg sárga fény mellett homályos, mocok-sárgának fog mutatkozni. Egy másik

Igy jöttek a selmecziek lassan arra a gondolatra, hogy ha már az idegenekben ébred fel ily óhaj és azok méltányolják vidékünk szépségét, akkor hát helyén lesz talán, hogy mi benszülött selmecziek is tegyünk valamit az idegen forgalom és az itt nyaraló vendégek érdekében.

Beszéltek is erről azután sokat. Tervezni pedig még többet terveztek . . . ámde minden megakadt abban a kishitűségben, mely minket selmeczieket erősen jellemzik, hogy hát hiszen szeretnénk mi ez irányban is tenni valamit de nincs erőnk hozzá; hiányzik az anyagi erő, azután meg, ki tudja? meg lesz-e a várt eredmény.

Aggodalmaskodtak azon, hogy a Felső-Rónán viz nincsen és így nyaralótelepre nem alkalmas. De arról, hogy valóban nincsen viz, fáradságával senki sem győződött meg; pedig elég viz van ott.

Vitatkoztak ide-oda, hogy ha már Selmecen nyaraló telep létesüljön, nem volna-e jobb és czélszerűbb a hodrusi völgy, a Teplipotok tájéka, Kisiblye és így tovább, de cselekedni senki sem cselekedett.

Tehát az eszme, a nyers anyag megvolt csak mesterére várt, ki ügyes kezével *alkosson* is valamit belőle.

És ime nem kellett többé évtizedek, de még évek sem, csak egy tevésre erős akarat és cselekvőképesség, hogy megvettessék alapja annak a régi óhajnak, közkíváalomnak, mely a selmeczi nyaraló-telepet megteremteni régen akarta.

Ma — a dátumot az utókor biztatására, teljes büszkeséggel és jól eső öntudattal igtatjuk ide —

meg a piros sugarakat veti vissza fukarabbul s így ez a piros világításnál lesz sötétebb, a sárgánál pedig élénkszinű.

A nap fényét fehérnek mondjuk. E szín az összes főlészíneket magába foglalja, nem különbben ezeknek számtalan, ha bár nem is valamennyi árnyalatát. A fehér sugárnyaláb, mint a színek dús gazdag választéka érintvén a különböző tárgyakat, a testek változó sajátosajai, változó izlésük szerint kiválogathatják a színsugarakat, melyeket befogadnak és melyeket mindjárt a bejáratnál visszautasítanak, felszínöktől visszavetnek, szétszórnak.

Oly test mely csakis egyféle sugarakat verne vissza, melyek következtében tiszta piros vagy kék színben pompáznék, nincsen. De mivel a felületére eső fehér sugárnyalábnak egyik színezetű sugarát csak nagyon csekély, a másikat már nagyobb mértékben, a harmadikat pedig csaknem teljesen visszaveri, azért ez utóbbi fog kiválni, s ettől függ leginkább a test színárnyalata. A korom nagy mohósággal tartóztatja le a nap valamennyi színezetű sugarát és csak nagyon kis részét dobja vissza, azért fekete; ellenben a szerény lilium alig mer valamit megtartani és a sugár legnagyobb részét csaknem ugyan oly mértékben küldi vissza a milyenben maga kapja, s így a sugarak összességével: fehér színnel ékeskedik.

A levegő részecskéi a napvilágnak leginkább kék színezetű sugarát szórják szét, míg a többieket szívesen átbotcsátják. Innen van, hogy messze eső hegyeknek a közbeeső levegő kékes színezetet kölcsönöz és hogy nagyobb távolságokban, hol a levegő vastag

1899. évt. junius 4-én lesz ünnepélyesen megnyitva a Felső-Rónán egy részvénytársaság által felépített első nyaraló, mely egyszersmind vendéglő is. Ez a mai nap a nyaraló-telepre — mert hiszen ez az első épület csak kezdete és alapköve a reményelhető haladásnak — olyan, mint az elvetett buzaszem, mely majd megnövő, érő kalászaiban legalább huszszorososan adja vissza az egészséges, jó magot.

Ez a nap azt jelenti, hogy közönségünk egy új alkotást alapított, melynek jövőjében feltétlenül bizunk és ha a kezdetlegesség hiányával és a mai korban megszokott gánoskodás kifogásaival szemben nem is bírja ki teljesen a harcot, mégis — *meg van* és még inkább — *meg lesz!*

Kis időt várjunk csak és a megkezdett nyaraló-telepen épülni fognak a magányosok által épített nyaralók is.

Persze a városnak mindent el kell követnie e nyaralók építésének előmozdítására telek és épületfa nagyon kedvezményes átengedésével.

De hát mind azt, hogy ily gyorsan, ily előre nem is remélt módon létesült e telep magvetése, kinek köszönhetjük, mint a városunk érdekköre iránt mindig jó akarattal viseltető közönségnek, a részvényeseknek, kik jól tudják, hogy csekély arányban befizetett részvénytőkájuk ha direkt uton kis ideig nem is fog gyümölcsözni, de indirekt uton — és, tessék elhinni, néhány év múlva direkt uton is — szép anyagi jövedelmet fog hajtani.

Kellett azonban valakinek lennie, aki a közönség, a részvényesek bizalmát megnyerve, az alkotáshoz is, talán merésznek látszó, bátor kézzel hozzá fogjon.

rétegeként terül el szemünk előtt, még a levegő is mint kék test tűnik elő. A fölöttünk ivelő kék boltozat tehát láthatóvá lett levegő.

Ezen kék szín a látóhatár közelében sokkal világosabb mint a tetőpont körül, hol mindinkább sötétbe megy át. Ezt azon körülmény okozza, hogy a levegő a földszin körül általában nyirkosabb szokott lenni és közé igen sok por, füst s más ilyenü anyag vegyül, melyek mind fehér fényt hajtának vissza. Ez a kék szín közé elegyedvén, annál szembeötlőbb világos árnyalatot létesít, minél gazdagabb a levegő telítése. Magasabb hegyeken, hol e fehér fényt visszaverő testecskék nagy részben hiányzanak és a szemlélő meg a sötét világter között sokkal ritkább légkör létezik, az égboltozat jóval sötétebb színben tűnik fel.

Midőn e fénysugaraknak paradus rétegekben hosszú utat kell tenniük, a kék és fehér fény ezekben teljes visszaverődést szenved. Hozzánk ekkor csak pót-színük, a vörös, sárga fény juthat el.

Ebből értelmezhető ama meglepő légköri tűnény, mely napkelte előtt a keleti, nyugta után pedig a nyugati égen látható és hajnal illetőleg esti pir neve alatt ismeretes. A vízpárának az égboltozat színtésénél jutott szerepét Clausius vette közelebbi tanulmányozás alá, bebizonyította, hogy e vízhólyagocskák lényegükben a „vékony lemezek“-kel egyeznek meg. Ha ugyanis vízhüvelyük szerfelett vékony, akkor azok kék színben mutatkoznak, s az égboltot is hasonló színnel vonják be; ha pedig a levegő nedvességével a párahólyagocskák mindinkább növekednek, a kék szín lassan-lassan elhalványodik, míg végre fehéresbe megy át.

Ez a kéz pedig nem volt másé, mint azé, ki ugyszólván középkori volt rendőrségünket reorganizálta, ki a pachertároi piszkos térnek csinos parkká való gyors átadomását, a klinger-tároi tó uszodáját, tereink és utcáink magyaros elnevezését stb. stb. megtöremté — **Krausz Kálmáné.**

Övé a legfőbb érdem, hogy a felső-rónai villa-vendéglő és a nyaralókat építő részvénytársaság meg lett; az ő fáradhatlan buzgalmának köszönhető, hogy már a mai napon megnyílik az első felső-rónai vendéglő és nyaraló-épület; őt illeti meg — és ha bár mit is mondanak ezen első próba-épületet kifogásoló gányszavak — e város teljes elismerése, mert a nehéz kezdet alapkövét, melynek hitünk szerint igen eredménydus folytatása lesz, ő tette le.

És amidőn városunk jól felfogott közérdekében melegen óhajtjuk, hogy a felső-rónai nyaralótelep a legszebb fejlődésnek induljon, egyben szívből kívánjuk, hogy abban a részvényesek, a fáradhatlan igazgató Krausz Kálmán, városunk összlakossága, az ide jövő nyaraló vendégek és idővel utódaink is örömet leljenek.

Az udvar ezüstje.

A „Budapesti Hírlap“ 1899. június 1-én a következő cikket hozta:

„A magyar iparpártolás történetéhez szolgálunk egy adattal. Miért nem boldogul a honi ipar?”

A királyi várpalota Budán szépen fölépült. Belső berendezésére másfél milliót költ az állam a civillistából. Ez az összeg a magyar iparpártolásra fordítandó, így szól az elv és így van elhatározva. Igazság és valóság között azonban nagy a különbség.

Ybl elhalálózása után a budai várpalota építésének vezetésével Haussmann Alajos tanárt bízták meg, ki az Ybl-féle terv szerint annak megépítését a jövő évre be is fejezi. Ugyanőt bizta meg az építészeti-bizottság, mely a miniszterelnökség alá tartozik, az új királyi kastély berendezésével. Már az építésnél gyakran fölpanaszolták, hogy a szükséges szállítók egészen tetszés szerint választanak meg, mások mellőztetnek s most a berendezés beszerzésénél az új építész hasonló eljárást követ. A bizottságnak megteszi jelentését mindenről; de hiszen az mindent helyesel, saját véleménye nincs, mert meggyőződést szerezni nálunk a bizottságok nem igen szoktak. Hogy miképpen gyakorolnak protekciót az állami pénzekkel mi nálunk, azt a nagy közönség csak utólagosan tudja meg néha.

A berendezéshez tartozó csoportok közül kiváló helyet foglalnak el az ezüstárúk. Köztudomásu, hogy Magyarországon ezüstárúgyár nincs, csak egy, a selmeczi Szandrik nevezetű, mely nagy berendezéssel, költséggel és szakértelemmel állított föl, mert ebben a gyárban dolgozzák föl az állam ezüstjét is s a gyár a pénzügyminisztérium támogatásában részesül. A kezdet nehéz-

Hogy a levegő színéről tökéletesen meggyőződjünk végezzünk egy kísérletet, melynek segítségével az égből minden színváltozását szemlélhetjük. A kísérlethez szükséges két hosszú és nagyon vékonyra csiszolt ék alakú üveg, abból az üvegből, melyből a fehér lámpa ernyők készülnek. Sötét háttér előtt, tehát visszavert fényben az éknek vékony része kék színű. Most vizsgáljuk meg milyen színű az üveg átmenő fényben? E célból bocsássuk a napfényt kis kerek nyílásu ernyőre. A kerek nyílás a napot helyettesíti. Ha a két üvegdarab vékony végeit egymás mellé illesztjük, egy alig néhány tizedrész milliméter vastag párhuzamos falú üveglemezt kapunk, melynek vastagsága azonban a két éknek egymás fölé való csusztatásával néhány milliméterig fokozható. Most helyezük e kettős üveglemezt a kerek nyílás elé, úgy, hogy a fény előbb vékony üvegrétegen hatoljon keresztül. Ezután az üvegeket egymásra tolvá kényszerítsük a fényt mindinkább vastagabb és vastagabb rétegen átmenni. Ekkor az ernyőn sárgás fény jelenik meg, melynek színe sárgára, narancsszínűre és végül vörösre változik, mintha csak a lenyugvó nap színváltozásait észlelnők.

A légrészecskék más módon, más mechanizmussal ugyanazt az eredményt idézik elő, midőn a kék fényt utjában megakasztván minden képzeltető irányban szét-szórják, a többit pedig változatlanul átbocsátják. A fölötünk pompázó égboltgyönyörű kék színét tehát a szétszórt fény hozza létre, míg az esthajnal egyszerű színváltozatait a nyugati szemhatártól hozzánk érkező direkt fény okozza. —i.

ségeit leküzdve, az ezredéves kiállításon a Szandrik elnyerte a diszoklevelet, a legnagyobb kiállítás. Rajzai és mintái a legkiválóbb műizlést követik, maga a vállalat pedig a maga nemében a szárazföld legnagyobb ezüstgyára. Természetes, hogy a királyi vár ezüstneműinek beszerzésénél Magyarország egyedülálló ezüstárúgyárát egyszerűen mellőzni nem lehetett. A Szandrik tehát felszólítást kapott minták és költség-előirányzat beküldésére. E föl hívásnak, nem kimélve fáradtságot és költséget, eleget is tett, nemcsak a nyereség reményében, hanem azért is, mert a párisi világkiállításon ki akarta állítani a magyar király ezüstjét, mely a selmeczi bányából nyert érczből honi munkások által itthon készült. Így kellett volna a magyar ipar megbecsülésével a külföld kereskedőinek bemutatni egy hazai iparágat.

De Hausmann ur mást gondolt s egy váczai-utczai ékszerész-czeggel kezdett tárgyalni, mely külföldi ezüst-tárgyakkal kereskedik s összes áruát a külföldről hozatja, Budapestben egy ötvös-műhelye van, mint más ékszerészeknek is, kiknek nagyobb üzletük van, kell, hogy legyen. Miután ez az ékszerész-műhely is felszólítást nyert az ajánlatok beadására, ez az eredeti költség-irányzatról annyira tájékozva volt, hogy az árakat egyszerre lejjebb szállította. A versenyajánlatnál a Szandrik, mint drágább került ki, de felső helyről lévén ajánlva a megrendelő építésznek, egyszerűen mellőzhető nem volt, hanem értesítették, hogy drágább és tegyen engedményeket az árból. Minek folytán a mintából (façon) tizenöt perczentet engedett s ezáltal versenytársánál olcsóbb lett. Mind a mellett az udvar részére való szállításnak $\frac{7}{8}$ részét és pedig a disztárgyakat az ékszerkereskedő műhelye nyerte el, habár még soha egy diszkanalat sem készített s a hazai ezüstgyár a szállításnak csak $\frac{1}{8}$ részét kapta, még pedig a közönségesebb árukból. Ennek következtében a párisi kiállításon külföldi czégeknél készült ezüstárúk fognak magyar árukként szerepelni s a magyar gyárnak nem lesz alkalmja izlését és szállítóképességét a világnak bemutatni. Történt pedig ez a pénzügyminiszter akarata ellenére, kinek pártfogása nem birt megküzdeni azokkal a befolyásokkal, melyek a várpalota építő-bizottságánál döntöknék bizonyultak.

A miniszterelnöknek másféle gondjai vannak, semhogy ráérne ezzel törődni; ezért bocsájtottuk a dolgot a nyilvánosság bírálata alá.

Igy szól a „Budapesti hírlap“ cikke, melyhez a magunk részéről hozzá tesszük, hogy valóban megfoghatóan, hogy a mi magyar nagyobb gyári vállalataink érdekeit megővni és előtérbe hozni még a kormányhatalom sem képes. Pedig a szandriki ezüstárúgyár, mely nem csak hazánkban, hanem a kontinensen páratlanul áll a maga nagyszerű berendezésével főképpen azért létesült, hogy az ezüstnek ipari, gyári feldolgozása által a magyar ezüst bányászatot, mely az ezüst árnak rohamos süllyedése folytán már-már a szünetelési stadiumba került volna, fentartása és illetve további művelését lehetővé tegye, ez által sok ezer embernek biztosítván kenyerét. De csak magát a gyárat is véve és eltekintve nemzetgazdasági fontos hivatásától, hány embert foglalkoztat és nevel fel derék munkássá, adó-fizető polgárrá. E gyárban mely valóságos áldása vidékünknek, máris a rendes munkásokon és alkalmazottakán kívül, 40 a felvidékről került tanonc van alkalmazva, kik felszabadulásukig egyenkint a vállalatnak főbb mint 1000 frtjába kerülnek. E hó 1-én is hat ilyen tanonc szabadult fel és szereztek alapot biztos létezésükhöz. Ha már mostan még elgondoljuk, hogy hazánkban nem éppen virágzónak mondható gyári iparunk jó hírnevét, fejlődését mennyire van hivatva az ily vállalat emelni és álladalmunkat a külfölddel szemben tekintélyre juttatni: akkor csakugyan érthetetlen, hogy e gyár, mely nagyszerű munkáival immár a külföld és több koronás fő teljes elismerését vívta és méltán vívta ki magának, ez esetben mellőzésnek lett kitéve. Oly káros befolyások működhetek itt közre, melyek feltétlenül elítélendők és önkénytelenül arra a felsőhajtásra készítetnek: hol voltak a mi képviselőink ily gyári iparunkat, népünk érdekét érintő főfontosságú ügy lebonyolításánál, melynél ezt megtörténni engedték. Avagy ők ideje korán nem birtak erről tudomással? — Szomorú, nagyon szomorú, hogy ha egy ily csakis a magyar ezüstbányászattal, az elszegényedett nép és mondjuk ki nyiltan az egész ország javát szolgáló akaró gyár — midőn alkalom nyílna produkálási képességét kimutathatni — így mellőztetik. — Mert e gyár a pusztán nyereszédesi önérdéket nem tűzte ki zászlójára. Annak zseniális humanus érzelmű megalapítója lovag Berks Róbert csász. és kir. kamarás mint a báró Geramb Unió képviselője teljes elismerést és haláláig érdemlő fírasztó munkájánál önzési célokat nem követett, nem is követhetett; hiszen nincsenek gyermekei nincs ki részére vagyont gyűjtson és nagylekű buzgalmat tisztán a nemes ambíció és emberszeretet éltette és vezette.

De e meg nem érdemelt mellőzés daczára ne landjon el a nemes törekvés. Majd a közel jövő aranyos betűkkel írja fel a nemes lovag érdemeit, melyeket az ezüstáru gyártás és humanus intézményei körül szerzett.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Személyi hír.** Farbaky István orsz. gyűlési képviselőnk néhány napot városunkban töltött.

— **Pályázat** hirdettetett ki egy városi 650 frt évi fizetéssel, lakpénzzel és fajárandósággal javadalmazott számtisztviszti állásra.

— **Pályázat.** A bánya és kohóművek számára a felügyelőket, altiszteket és mestereket képző selmeczi m. k. bányaiskolán, hol a tanulók évenként szeptember hó kezdetétől a következő év június végéig tartó 3 évi tanfolyamon nyerne kiképzetetést az 1899—900 tanévre több kincstári tanuló évenként 120 (egyszázhusz) frtnyi ösztöndíj élvezetével vétetik fel. A bányaiskolai szabályok 11. §-a értelmében a bányaiskolába felvétetni kívánók sajátkezűleg irt folyamodványaikát, még pedig az ösztöndíjért folyamodók ez évi július hó 10-ig, a magántanulók felvétetni óhajók ez évi augusztus 4-ig, az előjáró kir. bánya- vagy kohóhivatal, avagy bányavagy kohóbirtokos utján az alólirt kir. bányaisgazgatósághoz küldjék be és kétségtelen hitelességű okmányokkal szereljék fel.

— **Pályázat.** A selmeczbányai kir. kath. nagygymnásium segélyző egyesülete a jövő 1899-1900-ik tanévre a tápintézeti élelmezés adásra ezennel pályázatot hirdet; az erre vállalkozni hajlandók f. évi június 15-ig a tápintézeti elnökségnél jelentkezhetnek.

— **Törvényhatósági bizottságunk** június havi rendes közgyűlése e hó 13-án lesz, melyen a fogyasztási adók házi kezelése fogja képezni a tárgysorozat legfontosabb pontját. — A közgyűlésen, ha előre nem látható akadályok közbe nem jönnek, Horváth Béla főispánunk fog elnökölni.

— **Évzáró vizsgák.** Az ágost. evang. alsó elemi iskolában e hó 18-án, felsőben 19-én, illetve 20-án, a felsőbb leányiskolában 12-én, a belábányai ágost. evang. iskolában 13-án és a bankaiban 14-én, a selmeczi izraelita elemi iskolában e hó 29-én lesznek az évzáró vizsgák.

— **Áthelyezés.** Gyenge Károly, dohányjövédéki segédtiszt, a szt. gotthárdi dohánygyártól a selmeczbányai dohánygyárhoz lett áthelyezve.

— **A felső-rónai nyaraló-vendéglő megnyitása** ma, vasárnap fog ünnepélyesen végbe menni. Háromnegyed tizenegy órakor, az urnapi körmenet után lesz a gyülekezés a városháza előtt, honnét az egybegyűltek Balogh Laczi zenekarának zenéje mellett gyalog indulnak a szélaknai kapuig. Itt fognak a kocsik várakozni. Akik tehát az utat a Felső-Rónára kocsin akarják megtenni, rendeljék a kocsit a szélaknai kapuhoz. Az ünnepély maga a felső-rónai templomban tartandó misével veszi kezdetét, melyen Szántórisz Ferencz áldozár fog pontifikálni. Ezután Szitnyai József kir. tanácsos polgármester, mint a részvénytársaság elnöke átveszi és nyomban gondozás végett át is adja Krausz Kálmán ügyvivő igazgatónak az épületet, amely főispánunk neje ő méltósága után, a méltóságos asszony beleegyezésével „Róza“-villának lesz keresztelve; Ezután Krausz Kálmán főkapitány, mint vállalati igazgató a vezetőség, Szentgyörgyi Ede lapunk szerkesztője pedig a részvényesek nevében mondanak rövid beszédet. — A banket egy óra felé veszi kezdetét és ezt követi a kereskedő ifjuság nyári mulatsága. Az ünnepély és a banket még kedvezőtlen időjárás esetén is meg fog tartatni, mert a társaság ez esetben a vendéglő földött termében gyűl össze. A banketten résztvevők számára jegyek adatnak, melyek az átadáskor 1 frttal beváltandók. Azt hisszük és nem ok nélkül, hogy első nyaralónk megnyitási ünnepélye, a banket és a kereskedőifjak nyári mulatsága is, különösen kedvező időjárás esetén, pompásan fog sikerülni. — A vendéglő megállapított árjegyzéke a következő:

Reggeli, ebéd és vacsora egy hónapra: (reggeli: kávé vagy tej vagy thea egy kifivel; ebéd: 4 tál étel étlap szerint; vacsora: 2 tál étel (hus és tészta étlap szerint) 40 frt. Reggeli, ebéd és vacsora egy hónapra: (reggeli: kávé vagy tej vagy thea egy kifivel; ebéd: 3 tál étel étlap szerint; vacsora: egy tál étel (hus vagy tészta étlap szerint 30 frt. 1 ágynemű használata 1 hónapra (2-szer áthuzva) 5 frt 1 ágynemű használata egy napra 20 kr. Reggeli vagy uzsonnai kávé 1 kifivel 16 kr. Reggeli vagy uzsonnai tej 1 kifivel 10 kr. Reggeli vagy uzsonnai aludtej 1 kifivel 10 kr. Thea rummal vagy citrommal 20 kr. Egy lágytojás kenyérral 6 kr. Marhahus leves 8 kr. Kenyérleves tojással 10 kr. Marhahus körözve mártással 24 kr. Főzelék husszelettel 20 kr. Baprikás, pörkölt rántott vagy sült csirke 35 kr. Liba, kappanvagy kacsapecsenye 40 kr. Pulykapecsenye 50 kr. Nyul- vagy őzpecsenye 40 kr. Vesepecsenye vagy beafsteak tükörtőjással 40 kr. Borjuszelet vagy töltött borju 40 kr. Rostélyos 35 kr. Borjupörkölt burgonyával 35 kr. Sertéskaraj burgonyával 25 kr. Czigánpecsenye burgonyával 25 kr. Egy pár virsli tormával vagy mártással 12 kr. Egy adag szalámi 20 kr. Egy adag lipiai turó 12 kr. Egy adag rétes (különféle) 20 kr. Palacsinta (töltött) vagy omlette 20 kr.

Turos ezusza vagy metélt töpörtüvel 20 kr. Egy adag sonka körözve 2b kr. Egy liter fehér ujbör 40 kr. Egy liter fehér ó-bör 50 kr. Egy liter vörös ó-bör 50 kr. Egy pohár aczélsör (fél liter) 10 kr. Egy pohár kőbányai (fél liter) 12 kr. Egy palaezk szikviz 4 kr. Egy palaezk szántói savanyu víz 8 kr. Egy palaezk parádi savanyu víz 24 kr. Egy fekete kávé 12 kr. — Szobaárak; 1—10 számú szoba egy napra 40—80 kr. 1—10 számú szoba egy hónapra 10—12 frt. Táncozterem használatára egy mulatságra 10 frt.

A bérkocsi díjak a következők:

A belvárosból a Felső-Rónára és azonnal vissza várakozás nélkül 2 frt. A belvárosból a Felső-Rónára vagy onnan a belvárosba 1 frt 50 kr. A belvárosból a Felső-Rónára $\frac{1}{2}$ nap 3 frt. A belvárosból a Felső-Rónára egy nap 5 frt. Mulatságok alkalmával a belvárosból a Felső-Rónára felvitel és este a Felső-Rónáról lehozatal a belvárosba (előre rendelt fuvarok) 2 frt 50 kr.

— **A fogyasztási adók házi kezelése.** (A gazdasági bizottság üléséből.) Törvényhatóságunk gazdasági bizottsága múlt pénteken Sztinyai József polgármester elnöklésével tartott gyűlésében a fogyasztási adók házi kezelésének mikénti szervezését tárgyalta. A bizottság első sorban is egyhangulag kimondotta, hogy a törv.-hat. bizottságnak a legtisztább házi kezelést fogja indítványozni. A mi már most magát, a házi kezelés szervezését illeti, arra nézve két indítvány tétett. Az egyik Csányi Ottó, városi főszámvevő szervezési tervezete, mely a törv.-hat. biz. tagok közt könyomatban szétosztott és így szélesebb körben ismeretessé vált, a másik pedig Sztancsai Miklós városi főjegyzőnek a gazdasági bizottság eme gyűlésén előszóval tett indítványa. A főszámvevő szervezési tervezete egy egészen különálló városi fogyasztási adóhivatal szervezését kontemplálja, még pedig úgy, hogy annál két tisztviselő és két ügynöki állás szerveztessék, valamint hatáskörébe a helypénzszedés, vágóhídi díjak és mérce-jövedelem is bevonassék. Ezen szervezésnek összes, évi költségei 3760 frtban vannak előirányozva. Ezzel szemben Sztancsai Miklós főjegyző nem tartja szükségesnek egy külön adófogyasztási hivatal szervezését, mert ennek teendőit egy erre megbízott tanácsstag vezetése alatt valamelyik városi számtiszt pl. Kolosi János végezheti, ki mellé azután az érzett szükséghez képest 2—4 ügynök volna kinevezendő. A külutczákban pedig e teendőket a rendőrbiztosok végezhetik. E két indítványhoz hozzászóltak Händel Vilmos, Marschalkó Gyula, Muszka József, Fodor József biz. tagok és több ízben Sztinyai József elnök, Sztancsai Miklós főjegyző és Csányi Ottó főszámvevő. De a midőn azután felállítás általi szavazásra került a sor, a biz. tagok egy része nem volt teljesen tisztában azzal, hogy mit szavaz és nem szavaz meg, a mint ezt két biz. tag nyíltan meg is mondotta. Az ekként megejtett szavazás Sztancsai Miklós főjegyző indítványát hozta győzelemre, de nem volt benne köszönet, mert a részletes tárgyalásnál kilümt, hogy ily főfontosságú kérdés tárgyalásába nem lehet csak úgy vaktában rögtönösen belebocsátkozni. Ennek daczára a bizottság pontról-pontra a Csányi-féle tervezetet tárgyalta és oly módosításokat próbált belehozni abba, melyek a főjegyző által tett indítványhoz alkalmazkodnak. E tárgyalás közbe azután a bizottság meggyőződött arról, hogy külön szervezett fogyasztási adóhivatal nélkül boldogulni nem lehet és alapul elfogadta a Csányi-féle tervezetet, a tantimeket azonban tetemesen leszállította. Különbö az ügyben végérvényesen a jövő közgyűlés fog határozni, a mire már most felhívjuk törv. hat. bizottságunk tagjainak figyelmét. Végül felemlítjük, hogy Rosenfeld és Krausz V. Gy. egy újabb ajánlatot nyújtottak be a fogyasztási adók bérbevétele iránt. Nem kis jövedelmet hozhat ez, ha azok, kik e jövedelmi forrás minden csinyját-binyját ismerik, ily csökönnyösen rakaszkodnak hozzá.

— **A Herbszt- és Jäger-iskola nyári mulatsága** jövő kedden lesz a Felső-Rónán. A két iskola- fiu és leány-növendékei már reggel rándulnak fel a Felső-Rónára zeneszó mellett. Délután 2 órakor kezdődik a tánc — a nagyok számára is.

— **Pusztul a Szt. Erzsébet-kápolna.** Ez áll! Kiki!lathatja a kápolna homlokzatának gyászos állapotát. A görögök díszek leomlottak, eltörték, ki tudja, hová lettek?! A vakolat lekvánkozott a falról és ki sem törődik vele. Ugyan milyen véleményt alkothat magának a városról az érkező idegen, ha mindjárt a város elején, alamizsnát váró koldusként, ott látja az ut szélén a rongyosodó kápolnát szégyenkezni. Elvárjuk az illetékesektől, hogy ez irányban azonnal intézkedni fognak, s az Erzsébet-kápolnát helyreállíttatják; s annak is ideje volna már tán, hogy a szomszédos telek ne legyen többé kötörmelék és szemétdomb helye, hanem legyen valami belőle, mi jobban illik a kápolna tőszomszédságába.

— **A gázgyár átvétele már megtörtént** a szerződésnek kormányhatósági jóváhagyása reményében. Joggal reményelhetjük, hogy ezentul jobb gázvilágításunk lesz az eddiginél és hogy végre-valahára szaporítottatni fognak és így világítást kap az Iparos-utca és a felső Rózsa-utca és az új ut. Majd meg látszik

különbö, hogy hogy fog kitenni magáért a berlini nagy német czég.

— **A selmeczi czipőgyár** már megkezdte az építkezést, persze azzal, hogy az ugynevezett soházat, melynek frontja az Erzsébet utcára nyílik lebontatja. Mégis meglesz hát végrevalahára a selmeczi czipőgyári új épület.

— **A rég óhajtott harmadik vonat** már e hó 1-től kezdődőleg közlekedik és innét 4 óra 50 perczkor indul Garamberczenczére, hol csatlakozást nyer a Budapest és a Rutka felé menő vonatokkal. Visszafelé pedig érkezik a harmadik vonat Selmecekre kilencz óra után reggel. Az új vonattal tehát kora reggel elindulhatunk innét, 1 órakor délután Budapesten vagyunk, ott késő estig elvégezhetjük dolgunkat és anélkül, hogy meghálnánk, visszaindulhatunk és másnap 9 órakor itthon vagyunk. Ez az utasokra nézve mindenesetre rendkívüli előnyökkel jár, csakogy figyelmeztetnünk kell közönségünket, hogy e harmadik vonatot mentül sürűbben igénybe is vegye, mert úgy vagyunk értesítve, ha e vonat az utazó közönség által kellőleg igénybe nem vétetnék, annak közlekedését újból beszüntetnék.

— **A selmecebánya-rovna általános temetkezési és segélyző egyesület** f. évi rendes közgyűlését e hó 18-án d. u. 2 órakor tartja meg a felső-rónai új vendéglőnek termében. Az egyesületi tagok felkéretnek, hogy minél számosabban jelenjenek meg e közgyűlésen, melynek tárgysorozata a következő: Elnöki megnyitó, pénztárnoki jelentés, jegyzői jelentés, elnöki indítvány, felügyelő bizottsági választás és indítványok és kérvények tárgyalása.

— **Önkéntes derék tűzoltóink gyakorlata** kiterjedt a felső rózsa utca és az új ut tájékára is a mennyiben az ottani vízvezeték mentében csinálták meg legutóbb, mult szerdán abbéli próba gyakorlatukat, hogy miként lehetne tűzvész esetén ezen városrészt legjobban menteni. Újabb bizonyítéka ez annak, hogy a Pauer János fő és Csányi Ottó alparancsnoksága alatt álló önkéntes tűzoltóink mennyire iparkodnak humánus törekvéseiknek megfelelni.

— **Állattenyésztésünk emelése** közgazdaságunk fokozásához nagy mérvben hozzájárul. A gazdasági haszonállatok tenyésztése majdnem egyenrangú jelentőségű az életnemű produkálásával. Minden eszközt fel kell hát használni a gazdagközönségnek arra, hogy állatállományát legalább is megtartsa, de sőt fokozza. Ha állatállományunkat betegségek fenyegetik, ne csüggedjünk, de azonnal szakavatott állatorvoshoz folyamodjunk, a míg a baj el nem harapózik. Hogy a beteg állatok haját idejekorán felismerhessük, szakmunkákat olvassunk, mert csak elméleti előkészítéssel válik a gyakorlat hasznunkra. Nagy szolgálatot tett e részben Bornemissza Zoltán okleveles állatorvos „Gazdasági Állatgyógyászat” című munkájával, mely három kiadást ért el. Bornemissza állatgyógyászata kizárólag az állattenyésztő gazdaközönség számára van megírva és kitűnőnek bizonyult a gazdaközönség kezében. Jó lélekkel ajánljuk e művet gazdaközönségünk figyelmébe. Ára a vaskos kötetnek csak két forint és megrendelhető: Lévai Mór kiadóhivatalában Budapesten IV. Egyetem-utca 1.

— **Az ezidei bányamiveléstani nagygyakorlat** Gretzmacher Gyula és Herrmann Miksa akad. tanár urak vezetése alatt történik, mely alkalommal a következő bányászatok képezik a látogatás tárgyát: Karinthiában a Bělberg-Kreuthi ólomérczbánya a hozzátartozó előkészítő műhelyekkel. A Hüttenberg—Löllingi vasérczbánya. A Köflach—Voitsbergi kőszénbányászat. Fűlszintes mívelés. A Sagor—Trifaili kőszénbányászat. A Mitterbergi rézérczbányászat. Salzkammergutban: A Halleini sóluzás. A kirándulás tart f. hó 12—26-ig. A vaskohásztan halgatóinak e hó 7-én megkezdendő gyakorlati utazása Söltz Vilmos és Herrmann Emil főbányatanácsos urak vezetése alatt fog megtartatni. A gyakorlati utazás e hó 23-ig tart.

— **Zenevizsga volt a lyceumban** mult pénteken, melyen kilencz tanítvány mutatta be zeneképességét és haladását. A haladókat Herbst János elemi iskolai tanító, a kezdőket pedig Becker Nándor lyceumi tanár oktatta és hogy jól oktatta, annak biztos jele az, hogy a kitűnő zeneértelemmel és képzettséggel bíró lyceumi igazgató, Jezsovits Károly a szép eredmény fölött dicséretének és elismerésének adott kifejezést.

— **„Erdészeti Kísérletek”** cím alatt egy új erdészeti szaklap jelenik meg e napokban a m. kir. földmívelési miniszterium fenhatósága alatt álló központi erdészeti állomás kiadásában és Vadas Jenő kir. erdőtanácsos, erdész akadémiánk jeles tanárának szerkesztésében. A lap időlegesen jelenik meg és Selmecezen a Joerges-féle nyomdában nyomatik.

— **A lyceum tornavizsgája** tegnap szombaton d. u. 4 órakor volt a városi tornakeretben. A gyakorlatok a következő sorrendben lettek bemutatva: 1. Levonulás és felállás 8-as nyitott sorokba. 2. Szabadgyakorlatok. 3. Osztálytornázás az ugró szekrényeken. 4. Kötélhuzás az V. és VI. osztály közt. 5. Verseny-tornázás a magas nyújtón. 7. Iskolavívás. 8. Győztesek megjutalmazása és elvonulás. A vizsgának, melynek szép sikere Künsztler János jeles tornatanár érdemének tudható be, igen sok nézője akadt úgy a szülők, tanárok, mint a közönség köréből.

— **Pénzügyigazgatóság Ipolyságon.** Nagy örömet kellett Ipolyságon a főispán azon távirata, hogy a pénzügyi kormány a pénzügyigazgatóságot ott már 1900. évi augusztus 1-ére felállítja. — Bár csak mi selmecziek is részesülhetnénk egyszer ilyen örömhírben.

— **Görögország nagy mysticusáról,** Pythagorasról kaptunk egy kis füzetet. A jól irt sorok elénk varázsolják az ó-kor philosophusát, a mint hófehér palastjában, koszorús fejjel járkált az agorán, jelképes beszédben oktatva mindenkit, a ki tőle tanácsot kért, a ki tőle tanulni akart. Bölcseletének van bizonyos keleti jellemvonása. Sokat foglalkozott a lélekvándorlás keleties tanával; askesist, tisztaságot követelt hiveitől, kedvelte az avatásokat, a titkos, jelképes szertartásokat. Bölcseletét szinte vallássá avatta, s vannak írók, kik a pythagoreusok „sectá”-ját valóságos titkos gyülekezettnek tartják. A mysticismust párosította az ion bölcselettudományával. Szerinte a szám minden létezőnek a lényege. S még az erkölcsi ellentéteket is számviszonyokra vezette vissza. Ő hirdette először, hogy a föld gömbölképe, hogy melegét örökkönég középonti tüztől kapja. A csillagok forgása rythmikus zenével jár, ez a sphaerák harmoniája. Közönségesen ezt nem hallani, épen azért, mert mindig hallani. A kis füzet, a Nagy Képes Világtörténet 28-ik füzeté, a második kötet 4-ik füzeté. Gyomlay Gyula írta. Az egész munka — Marczali Henrik szerkesztésében — 12 kötetet teszen; egy kötet ára diszkötésben 8 frt. Részletfizetésre is kapható; füzeteként is a kiadónál (Révai Testvérek Irod. Int. Részv. Társ. Bpest, VIII., Üllői-ut 18.) s bármely hazai könyvkereskedésben. Egy füzet ára 30 kr. Minden héten egy füzet jelenik meg.

— **Klincsok Náczo hundstosziár okoskodásai.**

Hát sak okoskodnyi nekem mindig muszáj,
Habár sokszor lelkem, na moj dusu, úgy fáj.
Zelgondolom néha más zember hogy éli,
Sem a drágaságot, sem mást ő nem féli.
Nem kell neki zélnyi krumplin és salátán,
S nem kell inni gájszot, mit adott a Sátán.
De sak zegy vigasztal, van Zisten fölöttünk;
Ki látja magasból, hogy mennyit törődünk;
Mennyi kincset hozunk ki a föld mélyéből,
S ezért mennyi jut ránk zélet keservéből.
És ha látja mindezt, mit látni sak muszáj,
Zakkor neki zivé, hej bó prisszám, szint' fáj.
S adja nekünk zegyszer még jókora áldást...
Hisz sak kis örömet kívánunk és nem mást.
Adja pán Boch zeszetet s rajta legyen: „ámen”...
Okoskodnyi fogom; addig is: „Pohvalen!”

A selmeczi Konfuczius bunkós mondásai.

Ma lesz a rovna villa megnyitás;
Dicsérjük érte Krausz Kálmánt és keressük még továbbra is az ivó vizet, de azért ne legyen ám belőle rengeteg nagy — ivás.

Hunozut a német, ha még gázt is keres;
De ha jó és több viláosságot hoz majd nekünk, különösen a felső Rózsa-utczába, mit okvetlenül elvárunk, akkor rajta ne — ne vess.

Jó kerékvágásba jött az ós apó;
Mert bár hivatalos czim alatt, de mégis nagyon jó irányban működik kis idő óta — a „Hiradó”.

Oly szép és régi emlékü az óvár;
De hogy ottan semmi sincsen, csak a tornacsarnok, városi faanyag raktár és néha egy kis hinta — az kár.

Mondják: valami portugáli rizs jó;
De az össze-vissza kevert és mindenféle zafital leöntött vasuti rizs nem lehet jó, ha végállomása lesz — a kohó.

Ha hiszed, ember! segítségredre lesz,
Akkor ellened a mit csak lehet, teljes erejéből mindent — megtesz.

Támaszkodj egyre; ez a te önerőd;
De aztán okosan élj és jól vigyázz, hogy a mostani veszélyes viszonyok között ép és egészséges maradjon a — velőd.

Most sok közigazgatási ember féli;
Mert hatalmas erővel indult meg a hasznavehetetlen és rossz elem ellen a — Széll.

Csak egy embert éri mindig a nagy gyász;
És ez aki sokat szenved, sokat dolgozik, hazánknek ősi idő óta mindig a legjobb, önfeláldozó szolgálatot tette — a bányász.

Nem lesz sehogysem állami iskola;
Igy hát megmarad a városi elemi iskola továbbra is a város botránya — pizkossa.

És a botrányon nagyot gondolnak majd;
Mikor az ugynevezett Manó, magyarán mondva az ördög elvitte félig-meddig a keresztény — fajt.

(Folytatjuk).

NYILT-TÉR.*

Nyilatkozat.

Folyó hó 29-én Lenecsó János ural történt összeszólalkozásunk alkalmával, ha esetleg használtam sértő kifejezést, azt visszavonom, sérteni nem volt szándékomban.

Selmezbánya, 1890. május 29.

Micsinay János,
mint tanu.

Zalányi János.

Küszter János,
mint tanu.

* E rovat alatt közlöttékért nem felelős

a Szerk.

HIRDETÉSEK.

Házeladás.

Egészségi állapotom miatt mielőbb — ha lehetséges, még e hó folyamán — szándékom a Honvéd-utczában fekvő,

**egyemeletes házamat
szabadkézből, igen jutányos áron
eladni.**

Venni szándékozók forduljanak egyenesen hozzám, mint a ház tulajdonosához.

Tisztelettel

CZUNNA JÓZSEF
vésnök.

Kiadó lakás és bolthelyiség.

A Zsigmond-utczában levő házamban **3 szoba 1 konyha és mellékhelyiségekből álló**

első emeleti lakást,
valamint a régi városházához épített

kis bolti helyiséget

bérbe adom.

Greguss Antal
háztulajdonos.

Mű-, butor- és épület-
asztalos-üzletemet,

kész butorraktáromat,
különösen hálószobák berendezésére pártoló
figyelmébe ajánlom a mélyen tisztelt közönségnek.

Templomi berendezéseket

is készítek és ilyenmü munkát elvállalok.

Üzletemben ügyes asztalos-segédék
azonnal állandó munkába felvétetnek.

Tisztelettel

Matzán Ferencz.

Kiadó lakás.

Ez évi augusztus 1-től kezdve
a Kőrös-Káhllich-féle felsőbb házban
egy 4 szobából, konyhából, éléskam-
rából, fatartóból és pinczéből álló

földszinti lakás kiadó.

Jó házból való, értelmes

kőfaragó és aranyozó tanoncokat keresek
műtermemben, azonnali felvétellel.

KRAUSE JÓZSEF.

Tudomásul!

Tiszteletteljesen hozom tudomására a n. é. közönségnek, hogy
sikerült a székes-fővárosban egy kitünő cipőkészítőt találnom a birneves
Gáborcz Béla személyében, kinek eredeti,

saját cipő-készítményeivel

áruházamat dus választékban felszereltem.

Kaphatók tehát üzletemben a legfinomabb, modern izlésű és legjobb kivitelű uri-,
női- és gyermek-cipők non plus ultra.

Ezenkívül a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom az áruházamban gazdag
választékban kapható szöveteket, kész férfi-, fiu- és gyermek-ruhákat, uri divatáru-
cikkeket, nyári nemez- és szalma-kalapokat, fehérneműket, gallérokat, nyak-
kendőket, esernyőket, utazó táskákat stb.,

— **mind olcsó árban.** —

Kitünő tisztelettel

Singer Ignác

ruhakereskedő,
az alsó gyógytárral szemben.

Tessék csak
Gáborcz-cipőt
kérni!

Támogassuk
a hazai ipart!

Eredeti SINGER varrógépek

a gyártás minden szakmájára s az összes házi varró munkákra.

A Singer Co. varrógépek kitünő minőségük és nagy
horderejüknek köszönik világhírüket, mi által már rég felül-
multák az összes hasonló gyártmányt. A folyton emelkedő
kelendőség, a magas kitüntetések, melyek minden kiállítá-
son adattak, a 40 évet haladó fönnállása a gyárnak és a
világhír, melyet gépeink kivittek maguknak, a legbiztosabb
és legteljesebb biztosíték azok jóságáért.

Ingyenes oktatás a divatos műhímzésben. — Legújabb szerkezetű Singer erőátviteli berendezés.

Singer villamos motor csupán varrógéphajtásra minden nagyságban.

Csalódások kikerülhetése szempontjából felemlítendő, hogy minden eredeti Singer varrógép karján az itt
látható védjegyet viseli, mely azonkívül az állvány oldalaiba is beöntve van

The Singer Manufacturing Co. r.-t.

(Ezelőtt Neidlinger G.)

Besztercezbányán, Kossuth Lajos-utca, 14. sz.

Gyár: **ALSÓ-HÁMOR** (Bars megye.)

Gyári főraktár
BUDAPEST
Andrássy-ut 29. (I. e.)

Raktár
BÉCS
I., Seilergasse 1. sz.

A „SZANDRIK“ ezüstárú-gyár,
mely az 1752-ben
Selmezbányán alapított **Geramb J. J. Unió**
tulajdona,

saját, vagy adott rajzok szerint előállít:

mindennemű ezüstárút,
mint asztaldiszeket, gyümölcstartókat (jardiniéres-készleteket,) girandolokat,
gyertyatartókat, serlegeket,

dísz-emléktárgyakat és versenydíjakat,
mindennemű evőkészletet gazdag választékban, piperetárgyakat, stb. stb.